

Wolf, Hugo (1860-1903)
Österrikisk tonsättare.

Hugo Wolf var son till en amatörmusiker, som lärde honom de första grunderna. Men denne, som själv var köpman, ville inte att sonen skulle ägna sig åt musik. Trots detta började han 1875 på musikkonservatoriet i Wien. Han slutade dock efter ca ett år, antagligen p.g.a. en konflikt med ledningen. Man får alltså betrakta honom som i det närmaste självlärd i det musikaliska hantverket.

Wolf är mest känd för sina sånger, ca 250 stycken, som för alltid kommer att ge honom en plats i musikhistorien. De kännetecknas av en ovanlig förmåga att förena musiken med diktens innehåll. Till skillnad från en annan mästare på detta område, Schubert, och i likhet med Schumann, krävde han poesi av högsta klass för sina tonsättningar. Hälften av sångerna har text av Goethe, Mörike och Eichendorff. Även vid utformningen av pianostämman som en med sångstämman fullständigt jämlik komponent, var han banbrytande. Man har t.o.m. beskrivit hans verk som pianomusik med beledsagande sångstämmor. Många av sångerna är samlade i cykler, t.ex. *Spanisches Liederbuch* (44 sånger 1889-90) och *Italienisches Liederbuch* i 2 band (22 och 24 sånger, 1890-91 resp. 1896).

Hugo Wolf var antagligen manisk-depressiv. I sin ungdom smittades han av syfilis vilket säkert också bidrog till de sista sex årens svåra lidande på mentalsjukhus. I den rådande motsättningen mellan Wagnerianer och Brahmsanhängare tog han tidigt parti för de förra. Detta berodde naturligtvis på hans beundran för Wagner, men en tidigt förvärvad antipati mot Brahms bidrog säkert. Denne hade nämligen inte varit särskilt hovsam i sina kommentarer till några sånger, som den känslige unge mannen hade sänt honom för kritik. Detta kunde Wolf aldrig glömma, och när han under några år verkade som musikkritiker i veckotidskriften Wiener Salonblatt, fick han många tillfällen att ge igen. Tankarna går onekligen till vår egen Peterson-Berger när man konfronteras med följande eleganta perfiditet från hans penna: "Herr Brahms är slug och instrumenterar med avsikt dåligt. Det må ju nämligen inte heta att han döljer sin fattigdom på idéer med hjälp av färgrik instrumentation." Det länder Brahms till heder och säger en del om denne hedersmans kynne, att han till slut insåg Wolfs snille och kunde uttala sig berömande om dennes *Mörike-lieder*.

Italiensk serenad

Molto vivo
1887

Verket skrevs ursprungligen för stråkkvartett. Wolf gjorde också en instrumentering för orkester, med tanken att den skulle bli en del i ett planerat tresatsigt orkesterstycke. Av övriga satser finns endast fragment kvar. Men Serenaden har levt vidare både i stråkkvartett- och orkestersättning. Satsen har rondokaraktär med följande återkommande refräng, som efter en kort introduktion, inleder satsen:

Ett härligt tema är följande

